

Sygn. akt I Ca 57/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Łomży I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca:	Wiesława Kozikowska
Sędziowie:	Włodzimierz Wójcicki Andrzej Kordowski (spr.)
Protokolant:	Monika Zuzga

po rozpoznaniu w dniu 28.03.2019 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa G. M.

przeciwko K. W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wysokiem Mazowieckiem

z dnia 20 września 2018 r., sygn. akt I C 168/18

I. apelację oddala;

II. zasądza od pozwanego K. W. na rzecz powoda G. M. kwotę 450 złotych tytułem zwrotu kosztów za instancję odwoławczą.

Andrzej Kordowski W. W. (1) W.

Sygn. akt I Ca 57/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 20 września 2018 r. Sąd Rejonowy w Wysokiem Mazowieckiem w punkcie I zasądził od pozwanego K. W. na rzecz powoda G. M. kwotę 29.222,50 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy dwieście dwadzieścia dwa 50/100 złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18.07.2017 r., do dnia zapłaty;

w punkcie II zasądził od pozwanego K. W. na rzecz powoda G. M. kwotę 5.079,00 zł (pięć tysięcy siedemdziesiąt dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy w uzasadnieniu stwierdził, że w przedmiotowej sprawie powód, chociaż nie uznał wprost roszczenia w procesowym znaczeniu tego pojęcia, to jednak przyznał fakty na których jest ono oparte oraz nie kwestionował zasadności żądania powoda zarówno co do zasady jak i co do wysokości. W takiej sytuacji sąd wydał wyrok zasądzający całość żądania objętego pozwem.

Sąd Rejonowy szczegółowo rozważył natomiast kwestię zasadności wniosku pozwanego o rozłożenie na raty zasądzanego świadczenia i wskazał, że stosując art. 320 kpc należało wykluczyć trudności spowodowane przez dłużnika i przez niego „zawinione”, szczególnie w celu odwleczenia spełnienia świadczenia.

Podkreślił przy tym, że w sprawie niniejszej pozwany powołał się na okoliczności które zaistniały zanim dokonał on zakupów u powoda. Pożar w gospodarstwie jego rodziców miał miejsce w 2013 roku, a więc cztery lata wcześniej. Również opłata za przekroczenie kwoty mlecznej została pozwanemu naliczona w 2015 roku, a więc dwa lata wcześniej. Mając świadomość tych ograniczeń pozwany zdecydował się na zakup towarów o łącznej wartości 33. 600,10 zł, nie bacząc na to, że jego trudności finansowe mogą utrudnić wywiązanie się z zobowiązania które zaciągnął kupując towar. Skutki tej błędnej decyzji pozwanego w razie rozłożenia świadczenia na raty zostałyby niejako przerzucone na jego kontrahenta, który ze swego zobowiązania kreowanego podpisaną umową w pełni się wywiązał, a nawet udzielił pozwanemu stosunkowo długiej zwłoki w zapłacie ceny, a mianowicie 90 dni.

Sąd Rejonowy o kosztach rozstrzygnął na zasadzie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym stronę przegrywającą spór obciąża całość kosztów procesu.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł pozwany.

Zaskarżył on wyrok Sądu Rejonowego w Wysokiem Mazowieckiem z dnia 20 września 2018 r., sygn. akt I C 168/18, w części, w której Sąd nie rozłożył na 20 równych rat zasądzanego świadczenia.

Skarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił naruszenie przepisów postępowania polegające na naruszeniu art. 233 §1 i 2 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, iż pozwany, jako osoba prowadząca działalność rolniczą nie wykazała okoliczności uzasadniających rozłożenie na raty zasądzanego roszczenia, stosownie do przesłanek zawartych w art. 320 k.p.c.

Wskazując na powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez rozłożenie na 20 równych miesięcznych rat kwoty zasądzonej na rzecz pozwanego, płatnych miesięcznie do dnia 15 każdego miesiąca, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za pierwszą i drugą instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego jako niezasadna podlegała oddaleniu.

Ustalenia faktyczne poczynione przez sąd I instancji są prawidłowe i Sąd Okręgowy przyjmuje je za własne.

Chybiony jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd I instancji prawidłowo, zgodnie z zasadami wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego ocenił zgromadzony materiał dowodowy i wyciągnął z niego trafne wnioski. Sąd ten ocenił okoliczności mające wpływ na trudną sytuację finansową pozwanego, apelujący nie wskazał innych faktów, które należało ustalić, a które zostały pominięte, oraz dowodów, które zostały ocenione wadliwie. W rzeczywistości zarzut apelacji sprowadza się do zakwestionowania wykładni art. 320 k.p.c. dokonanej przez sąd I instancji i niezastosowania tego przepisu, wyrażającego się w odmowie rozłożenia świadczenia na raty.

Okoliczności przytoczone w apelacji, wbrew wywodom pozwanego, nie są wystarczające do zastosowania art. 320 k.p.c. i rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty. Sąd I instancji dokonał prawidłowej wykładni tego przepisu i trafnie przyjął, że brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku pozwanego o rozłożenie świadczenia na 20 rat miesięcznych, płatnych po uprawomocnieniu się wyroku.

Sama instytucja rozłożenia na raty zasądzonego świadczenia stanowi rozwiązanie mające służyć interesowi dłużnika, który z powodów przez siebie niezawinionych nie jest w stanie jednorazowo uczynić zadość spełnieniu zasądzonego świadczenia, natomiast spłata ratałna lub w późniejszym terminie będzie dla niego realnie dogodniejsza. Podkreślić jednak należy wyjątkowość regulacji art. 320 k.p.c. oraz obowiązek sądu brania pod uwagę nie tylko sytuacji dłużnika, ale również interesów wierzyciela. Wskazać też trzeba na istotne znaczenie dla korzystania z tej nadzwyczajnej instytucji charakteru zasądzanego świadczenia, tak by nie premiować dłużników niesolidnych i nie dających gwarancji, że należności, mimo rozłożenia na raty, nie będą realizowane. Ponadto podstawą zastosowania powołanego wyżej przepisu jest wyłącznie uznanie sądu, że zachodzą szczególnie uzasadnione przesłanki, na przykład, że ze względu na stan majątkowy, rodzinny, czy zdrowotny spełnienie zasądzonego świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody (M. Jędrzejewska (w:) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz., t. 2, red. T. Ereciński, s. 24 i n.).

Domagając się rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty, pozwany oparł swoją argumentację w apelacji przede wszystkim na trudnej sytuacji materialnej, wskazując na złożone w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji zaświadczenie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w W. Mazowieckiem oraz decyzji Dyrektora Oddziału Terenowego Agencji Rynku Rolnego w B. o przyznaniu pomocy polegającej na rozłożeniu na nieoprocentowane raty należnej opłaty za przekroczenie kwoty indywidualnej w roku kwotowym 2014/2015. Wśród argumentów wskazywał, że znalazł się on w ciężkiej sytuacji finansowej na skutek pożaru w wyniku którego spaliły się dachy dwóch obór i murowanej stodoły, 1500 bel siana, 200 ton zboża, instalacja ubojowa w oborach oraz instalacja elektryczna w pozostałych domach. Jednocześnie podnosił, iż decyzją Agencji Rynku Rolnego Oddziału Terenowego w B. została na niego nałożona opłata w wysokości 328.099,96 zł, która następnie została rozłożona na 3 równe raty po 109.396 zł każda, odpłatna do dnia 30.09.2015 r., 30.09.2016 r., 30.09.2017 r. Wskazywał, iż obecnie jego trudna sytuacja związana jest ze spadkiem cen mleka oraz związana jest ze zniesieniem kwot mlecznych.

Zauważyć jednak należy, że wszystkie zdarzenia mające wpływ na sytuację materialną pozwanego miały miejsce przed zawarciem umowy z powodem. Pożar w gospodarstwie pozwanego miał miejsce w dniu 8 września 2013 r., decyzja dotycząca nałożenia opłaty z tytułu przekroczenia posiadanej kwoty indywidualnej w roku kwotowym ustalona została w decyzji z dnia 04.08.2015 r., następnie rozłożona została na 3 raty decyzją z dnia 22.09.2015 r.

Tym samym znana była dla pozwanego jego sytuacja materialna, jego możliwości finansowe w czasie kiedy decydował o zakupie towarów na kwotę 33.600,10 zł. Pozwany miał pełną świadomość problemów finansowych, a co za tym idzie świadomość, że braknie mu środków na dokonanie terminowej zapłaty należnej powodowi za zakup towarów, zatem musi liczyć się z finansowymi konsekwencjami nienależytego spełnienia świadczenia wzajemnego.

W dniu zakupu została wystawiona faktura vat (...) z której wynika, że pozwany mógł uregulować należność przelewem w terminie 90 dni, do dnia 17.07.2017 r. Pozwany, pomimo otrzymanych wezwań do zapłaty, uiszczył dniu 2 lutego 2018 r. wyłącznie kwotę 4.377,60 zł.

Żadna z okoliczności na które powołuje się pozwany nie miała miejsca po zakupie przez niego towarów objętych fakturą vat (...). Apelujący dokonując zakupu towarów na znaczną kwotę powinien zabezpieczyć odpowiednie środki na ten cel.

Zdaniem Sądu Okręgowego zaprezentowane przez pozwanego argumenty nie podważyły wyników sędziowskiej oceny, która skutkowałą przyjęciem, że nie można dopatrzeć się w sprawie wypadku szczególnego uzasadniającego zastosowanie art. 320 k.p.c. Uwzględnienie wniosku doprowadziłoby w rzeczywistości do zapewnienia pozwanemu dłużnikowi ochrony ponad słuszny interes wierzyciela.

Sąd Okręgowy nie kwestionuje twierdzeń skarżącego, że jego sytuacja finansowa jest trudna. Istotniejsze w sprawie jest jednak to, że pozwany nie wykazał, aby podjął konkretne działania w celu przygotowania się do spłaty długu oraz do zmniejszenia zadłużenia. Jego dotychczasowa postawa nie może pozostać obojętna dla rozstrzygnięcia. Pozwany deklarując chęć spłaty zadłużenia w ratach, sam dotychczas nie dokonał żadnej wpłaty, praktycznie w ciągu całego roku trwania niniejszego postępowania. Taka postawa nie pozwala pozytywnie ocenić szansy na systematyczne regulowanie kolejnych rat. To też nie wpływa pozytywnie na ocenę dopuszczalności zastosowania w sprawie art. 320 k.p.c.

Ponadto Powód jest zainteresowany jak najszybszym odzyskaniem długu i odwlekanie tej zapłaty sprzeczne jest z jego uzasadnionym interesem.

W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał apelację pozwanego za bezzasadną i oddalił ją na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania w instancji odwoławczej rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 450 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. Koszty te obejmują koszty zastępstwa prawnego strony powodowej, których wysokość ustalono w oparciu § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 265 t.j.), mając na uwadze wartość przedmiotu zaskarżenia wskazaną przez pozwanego.

Andrzej Kordowski W. W. (1) W.